LỚP 12A1

DỰ ÁN SỐ HÓA VĂN HÓA DÂN TỘC

CẨM NANG SONG NGỮ SỐ HÓA CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ THÀNH PHỐ QUẢNG NINH

Tài liệu tra cứu lưu truyền lâu dài - Tích hợp âm thanh phát âm chuẩn và dân ca 4 dân tộc: Dao, Tày, Sán Chỉ, Sán Dìu.

ĐƠN VỊ THỰC HIỆN

Tập thể lớp 12A1-Trường PTDTNT THCS và THPT thành phố Quảng Ninh

NGUỒN TƯ LIỆU VÀ THAM CHIẾU

- Sở Văn hóa và Thể thao thành phố Quảng Ninh
- Cổng thông tin điện tử huyện Bình Liêu, Ba Chẽ, Tiên Yên, Vân Đồn
- Đài Phát thanh - Truyền hình Quảng Ninh (QTV)
- Hội Văn nghệ dân gian thành phố Quảng Ninh

HÀNH TRÌNH BẢO TỒN VÀ SỐ HÓA VĂN HÓA DÂN TỘC

Quảng Ninh không chỉ nổi tiếng với danh thắng thiên nhiên mà còn là nơi lưu giữ kho tàng văn hóa lâu đời của các dân tộc thiểu số: Dao, Tày, Sán Chỉ, Sán Dìu. Đứng trước nguy cơ mai một của ngôn ngữ truyền thống và các điệu dân ca nguyên bản, tập thể lớp 12A1 — Trường PTDTNT THCS & THPT thành phố Quảng Ninh đã khởi xướng dự án 'Cẩm nang song ngữ số hóa' nhằm lưu giữ và lan tỏa những giá trị di sản vô giá này.

01. BẢO TỒN NGÔN NGỮ

Hệ thống hóa các từ vựng và câu giao tiếp song ngữ chuẩn xác của 4 dân tộc thiểu số: Dao, Tày, Sán Chỉ, Sán Dìu trên địa bàn thành phố Quảng Ninh.

02. SỐ HÓA ÂM THANH

Tích hợp mã QR nghe phát âm chuẩn và các bản thu âm dân ca nguyên bản (hát Páo Dung, hát Then, hát Soóng Cọ, hát Soọng Cô)

03. GIÁ TRỊ CẨM NANG VÀ HƯỚNG PHÁT TRIỂN

Tạo nguồn học liệu trực quan hỗ trợ môn Giáo dục địa phương, đồng thời định hướng tích hợp mã QR tại các điểm du lịch cộng đồng để lan tỏa văn hóa đến du khách.

ĐỊA BÀN CƯ TRÚ VÀ ĐẶC TRƯNG DI SẢN

Mỗi dân tộc thiểu số tại Quảng Ninh đều gắn liền với những vùng đất địa đầu Tổ quốc, tạo nên một bức tranh văn hóa đa dạng từ miền núi cao Bình Liêu, Ba Chẽ cho đến các vùng đồi núi ven biển Tiên Yên, Đầm Hà, Móng Cái.

01. DÂN TỘC DAO

Đặc trưng: Ngôn ngữ thuộc nhóm Mông - Dao. Nổi tiếng với lễ Cấp sắc, trang phục thổ cẩm rực rỡ và làn điệu hát Pả Dung.
Địa bàn: Ba Chẽ, Bình Liêu, Tiên Yên, Uông Bí.

02. DÂN TỘC TÀY

Đặc trưng: Ngôn ngữ Tày - Thái. Di sản văn hóa phi vật thể tiêu biểu là nghi lễ hát Then - đàn Tính độc đáo.
Địa bàn: Bình Liêu, Tiên Yên, Đầm Hà.

03. DÂN TỘC SÁN CHỈ

Đặc trưng: Thuộc nhóm ngôn ngữ Hán - Tạng (Sán Chay). Đặc sắc nhất là tục hát Soóng Cọ đối đáp giao duyên và hội ca tháng Ba.
Địa bàn: Tập trung đông nhất tại huyện Bình Liêu

04. DÂN TỘC SÁN DÌU

Đặc trưng: Ngôn ngữ Hán - Tạng. Di sản văn hóa nổi tiếng với các điệu hát Soọng Cô trữ tình, đằm thắm.
Địa bàn: Vân Đồn, Cẩm Phả, Tiên Yên, Ba Chẽ.

NGÔN NGỮ GIAO TIẾP HÀNG NGÀY

TỪ VỰNG GIAO TIẾP CƠ BẢN

(Bấm vào biểu tượng 🔊 bên cạnh tên mỗi dân tộc để nghe phát âm)

1. DÂN TỘC DAO

- **Nhin nằng**/*nhin nằng/*: **Ăn cơm**
- **Ninh áy đao**/*ninh áy đao/*: **Đi chơi**
- **Nhin số**/*nhin số/*: **Ăn cháo**
- **Guung goằng**/*guung goảng/*: **Buổi sáng**
- **Chấu nhin**/*chấu nhin/*: **Nấu ăn**

2. DÂN TỘC TÀY

- **Cin ngài**/*kin ngài/*: **Ăn cơm**
- **Cin khẩu**/*cin khẩu/*: **Ăn cháo**
- **Pây lửn**/*pây lửn/*: **Đi chơi**
- **Sử vá**/*sử vá/*: **Quần áo**
- **Mừ**/*mừ/*: **Về đi**

3. DÂN TỘC SÁN CHỈ

- ***Thịn lèng***/*thịn lèng/*: **Buổi sáng**
- **Hach choc**/*hach choc/*: **Ăn cháo**
- **Hách phàn**/*hách phàn/*: **Ăn cơm**
- **Huối láng**/*huối láng/*: **Đi chơi**
- **Óm**/*óm/*: **Buổi tối**

4. DÂN TỘC SÁN DÌU

- **Xiếng nghỉ**/*xiếng nghỉ/*: **Xin chào**
- **Sệch phan**/*sệch phan/*: **Ăn cơm**
- **Sệch chốc**/*sệch chốc/*: **Ăn cháo**
- **Hị liêu**/*hị liêu/*: **Đi chơi**
- **Thộc sư**/*thộc sư/*: **Đi học**

NGUỒN TÀI LIỆU TRÍCH DẪN VÀ THAM KHẢO

1. *Địa chí Quảng Ninh — NXB Thế giới (Ủy ban Nhân dân thành phố Quảng Ninh).*
2. *Văn hóa các dân tộc thiểu số thành phố Quảng Ninh — Sở Văn hóa và Thể thao thành phố Quảng Ninh.*
3. *Từ điển / Bảng ngữ vựng tiếng dân tộc địa phương — Ban Dân tộc thành phố Quảng Ninh.*
4. *Dữ liệu tư liệu thanh học điền dã thực tế từ các nghệ nhân dân gian tại Bình Liêu, Ba Chẽ, Tiên Yên.*

GIAI ĐIỆU CỘI NGUỒN CÁC DÂN TỘC QUẢNG NINH

(Bấm vào biểu tượng 🔊 bên cạnh tên mỗi dân tộc để nghe trọn bài hát)

1.DÂN TỘC DAO

Làn điệu đặc trưng: Hát Pả Dung (Điệu hát đối đáp, giao duyên, hát chúc thọ & cầu mùa đặc trưng của nhánh Dao Thanh Phán, Dao Thanh Y).
Trích đoạn lời hát:
Lời gốc (Tiếng Dao): Pả dung chăn mìn xao, chan hâu hên mìn ton.
Dịch nghĩa: Hát Pả Dung để nhớ ơn tổ tiên, dạy bảo con cháu điều hay lẽ phải.
Nghệ nhân: Triệu Phương

2. DÂN TỘC TÀY

Làn điệu đặc trưng: Hát Then - Hát Lượn (Làn điệu dân ca nghi lễ và giao duyên gắn liền với tiếng đàn Tính).
Trích đoạn lời hát:
Lời gốc (Tiếng Tày): Khảm hải tàng xa, slay lượn tàng cỏ.
Dịch nghĩa: Vượt biển tìm đường, tiếng hát Lượn cất lên kết duyên lành.
Nghệ nhân: Hà Hoán

3.DÂN TỘC SÁN CHỈ

Làn điệu đặc trưng: Hát Soóng Cọ (Hình thức hát đối đáp nam nữ ngân nga, sâu lắng trong các dịp lễ hội, xuân về).
Trích đoạn lời hát:
Lời gốc (Tiếng Sán Chỉ): Thín cọ soóng cọ chắp, lềnh xô pái màng vang.
Dịch nghĩa: Đêm nay hát Soóng Cọ vui ca, chúc cho nhau tình sâu nghĩa nặng.
Nghệ nhân: Thu Hiền

4. DÂN TỘC SÁN DÌU

Làn điệu đặc trưng: Hát Soọng Cô (Điệu dân ca trữ tình giao duyên ví như Báu vật văn hóa phi vật thể).
Trích đoạn lời hát:
Lời gốc (Tiếng Sán Dìu): Mủn xón soọng cô sang, mủn xón tình nghĩa thương.
Dịch nghĩa: Cùng cất lên làn điệu Soọng Cô, trao gửi tình thương nỗi nhớ.
Nghệ nhân: Thu Hiền

LAN TỎA DI SẢN VÀ LỜI CẢM ƠN

GIÁ TRỊ ỨNG DỤNG CỦA CẨM NANG

- **Bảo tồn di sản:** Lưu trữ số hóa các làn điệu dân ca và tiếng nói có nguy cơ mai một của 4 dân tộc (Dao, Tày, Sán Chỉ, Sán Dìu).
- **Hỗ trợ học tập:** Làm tài liệu tham khảo trực quan, sinh động cho môn Giáo dục địa phương thành phố Quảng Ninh.
- **Kết nối cộng đồng:** Giúp thế hệ trẻ dễ dàng tiếp cận văn hóa truyền thống thông qua nền tảng công nghệ số.

HƯỚNG PHÁT TRIỂN TRONG TƯƠNG LAI

- Bổ sung thêm vốn từ vựng và các bài hát dân ca từ các cộng đồng dân tộc khác trên địa bàn thành phố
- Tích hợp mã QR tại các điểm du lịch cộng đồng (Bình Liêu, Tiên Yên) để du khách trải nghiệm văn hóa bản địa.

CẨM NANG SONG NGỮ SỐ HÓA

QUÉT MÃ QR ĐỂ TRUY CẬP AUDIO FULL

THÔNG TIN THỰC HIỆN

- **Lời cảm ơn:** Trân trọng cảm ơn Thầy/Cô và các bạn đã theo dõi dự án!
- **Thực hiện bởi:** Nhóm Dự án cẩm nang song ngữ số hóa-Lớp 12A1
- **Năm học:** 2026 – 2027